

اللَّهُ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ

تعهدنامه‌ی اصالت اثر و رعایت حقوق دانشگاه

تمامی حقوق مادّی و معنوی مترتب بر نتایج، ابتکارات، اختراعات و نوآوری‌های ناشی از انجام این پژوهش، متعلق به **دانشگاه محقق اردبیلی** می‌باشد. نقل مطلب از این اثر، با رعایت مقررات مربوطه و با ذکر نام دانشگاه محقق اردبیلی، نام استاد راهنما و دانشجو بلامانع است.

اینجانب مینا متین تازه کند دانش‌آموخته‌ی مقطع کارشناسی ارشد رشته‌ی ریاضی محض گرایش آنالیز دانشکده‌ی علوم ریاضی دانشگاه محقق اردبیلی به شماره‌ی دانشجویی ۹۰۲۲۴۰۳۱۱۴ که در تاریخ ۹۲.۶.۱۲ از پایان‌نامه‌ی تحصیلی خود تحت عنوان بررسی مسئله‌ی دوگان برای کلاس عملگرهای b - به طور ضعیف فشرده دفاع نموده‌ام، متعهد می‌شوم که:

- ۱) این پایان‌نامه را قبلاً برای دریافت هیچ‌گونه مدرک تحصیلی یا به عنوان هرگونه فعالیت پژوهشی در سایر دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی داخل و خارج از کشور ارائه ننموده‌ام.
- ۲) مسئولیت صحت و سقم تمامی مندرجات پایان‌نامه‌ی تحصیلی خود را بر عهده می‌گیرم.
- ۳) این پایان‌نامه، حاصل پژوهش انجام شده توسط اینجانب می‌باشد.
- ۴) در مواردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران استفاده نموده‌ام، مطابق ضوابط و مقررات مربوطه و با رعایت اصل امانتداری علمی، نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آن را در متن و فهرست منابع و مأخذ ذکر نموده‌ام.
- ۵) چنانچه بعد از فراغت از تحصیل، قصد استفاده یا هرگونه بهره‌برداری اعم از نشر کتاب، ثبت اختراع و ... از این پایان‌نامه را داشته باشم، از حوزه‌ی معاونت پژوهشی و فناوری دانشگاه محقق اردبیلی، مجوزهای لازم را اخذ نمایم.
- ۶) در صورت ارائه‌ی مقاله‌ی مستخرج از این پایان‌نامه در همایش‌ها، کنفرانس‌ها، سمینارها، گردهمایی‌ها و انواع مجلات، نام دانشگاه محقق اردبیلی را در کنار نام نویسندگان (دانشجو و اساتید راهنما و مشاور) ذکر نمایم.
- ۷) چنانچه در هر مقطع زمانی، خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن (منجمله ابطال مدرک تحصیلی، طرح شکایت توسط دانشگاه و ...) را می‌پذیرم و دانشگاه محقق اردبیلی را مجاز می‌دانم با اینجانب مطابق ضوابط و مقررات مربوطه رفتار نماید.

نام و نام خانوادگی دانشجو:

امضا

تاریخ

دانشگاه محقق اردبیلی
دانشکده‌ی علوم ریاضی
گروه ریاضیات و کاربردها

پایان‌نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد
در رشته‌ی ریاضی محض گرایش آنالیز

عنوان:

بررسی مسئله‌ی دوگان برای کلاس عملگرهای b - به طور ضعیف فشرده

استاد راهنما:

دکتر کاظم حق نژاد آذر

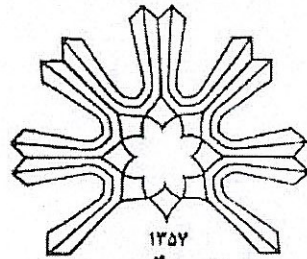
استاد مشاور:

دکتر محمدرضا عبدالله پور

پژوهشگر:

مینا متین تازه کند

شهریور ۱۳۹۲

دانشگاه محقق اردبیلی

دانشکده‌ی علوم ریاضی

گروه آموزشی ریاضیات و کاربردها

پایان‌نامه برای دریافت درجه‌ی کارشناسی ارشد

در رشته‌ی ریاضی محض گرایش آنالیز

عنوان:

بررسی مسئله‌ی دوگان برای کلاس عملگرهای b- به طور ضعیف فشرده

پژوهشگر:

مینا متین تازه کند

ارزیابی و تصویب شده‌ی کمیته‌ی داوران پایان‌نامه با درجه‌ی **بسیار خوب**

نام و نام خانوادگی	مرتبه‌ی علمی	سمت	امضاء
کاظم حق نژاد آذر	استادیار	استاد راهنما و رئیس کمیته‌ی داوران	
محمد رضا عبدالله پور	استادیار	استاد مشاور	
عباس نجاتی	دانشیار	داور	

شهریور - ۱۳۹۲

تقدیم به همه آنهایی که

می خوانند بیشتر بدانند

خدایا...

به من زیستنی عطا کن که در لحظه مرگ، بر بی‌ثمری لحظه‌ای که برای زیستن گذشته است، حسرت نخورم و مُردنی عطا کن که بر بیهودگیش، سوگوار نباشم. بگذار تا آن را، خود انتخاب کنم، اما آنچنان که تو دوست می‌داری.

تو می‌دانی و همه می‌دانند که شکنجه دیدن بخاطر تو، زندانی کشیدن بخاطر تو و رنج بردن به پای تو تنها لذت بزرگ زندگی من است، از شادی توست که من در دل می‌خندم، از امید رهایی توست که برق امید در چشمان خسته‌ام می‌درخشد و از خوشبختی توست که هوای پاک سعادت را در ریه‌هایم احساس می‌کنم. نمی‌توانم خوب حرف بزنم. نیروی شگفتی را که در زیر کلمات ساده و جمله‌های ضعیف و افتاده، پنهان کرده‌ام دریاب، دریاب.

تو می‌دانی و همه می‌دانند که زندگی از تحمیل لبخندی بر لبان من، از آوردن برق امیدی در نگاه من، از برانگیختن موج شغفی در دل من، عاجز است.

تو، چگونه زیستن را به من بیاموز، چگونه مردن را خود خواهم آموخت. به من توفیق تلاش در شکست، صبر در نومیدی، رفتن بی‌همراه، جهاد بی‌سلاح، کار بی‌پاداش، فداکاری در سکوت، دین بی‌دنیا، مذهب بی‌عوام، عظمت بی‌نام، خدمت بی‌نان، ایمان بی‌ریا، خوبی بی‌نمود، گستاخی بی‌خامی، قناعت بی‌غرور، عشق بی‌هوس، تنهایی در انبوه جمعیت، و دوست داشتن بی‌آنکه دوست بداند، روزی کن.

اگر تنها ترین تنها شوم، باز خدا هست

او جانشین همه نداشتن‌هاست...

سپاس گزارى...

سپاس خداوندگار حكيم را كه با لطف بى كران خود، آدمى را زيور عقل آراست. در آغاز وظيفه خود مى دانم از زحمات بى دريغ استاد راهنماى خود، جناب آقاى دكتر كاظم حق نژادآذر، صميمانه تشكر و قدردانى كنم كه قطعاً بدون راهنمايى هاى ارزنده ايشان، اين مجموعه به انجام نرسيد.

از جناب آقاى دكتر محمدرضا عبدالله پور كه زحمت مطالعه و مشاوره اين رساله را تقبل فرمودند و در آماده سازى اين رساله، به نحو احسن اينجانب را مورد راهنمايى قرار دادند، كمال امتنان را دارم.

و در پايان، بوسه مى زنم بر دستان خداوندگاران مهر و مهربانى، پدر و مادر عزيزم و بعد از خدا، ستايش مى كنم وجود مقدس شان را و تشكر مى كنم به پاس عاطفه سرشار و گرمى اميدبخش وجودشان، كه در اين سردترين روزگاران، بهترين پشتيبان من بودند.

مينا متين تازه كند

۱۳۹۲

نام خانوادگی: متین تازه کند

نام: مینا

عنوان پایان نامه:

بررسی مسئله ی دوگان برای کلاس عملگرهای b - به طور ضعیف فشرده

استاد راهنما: دکتر کاظم حق نژادآذر

استاد مشاور: دکتر محمدرضا عبدالله پور

مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد

رشته: ریاضی محض

دانشگاه: محقق اردبیلی

تاریخ دفاع: ۹۲/۰۶/۱۲

گرایش: آنالیز

دانشکده: علوم ریاضی

تعداد صفحات: ۸۹

چکیده

فرض کنید $T : E \rightarrow F$ یک عملگر b - به طور ضعیف فشرده بین دو شبکه ی باناخ باشد. می خواهیم بدانیم تحت چه شرایط لازم و کافی، الحاقی آن نیز b - به طور ضعیف فشرده است. به طور کلی در این پایان نامه می خواهیم روابط بین b - به طور ضعیف فشرده بودن عملگر پیوسته ی T بین دو شبکه ی باناخ E و F ، و b - به طور ضعیف فشرده بودن الحاقی آن را بررسی کنیم.

کلیدواژه ها: دوگان، عملگر b - به طور ضعیف فشرده، شبکه ی باناخ، نرم پیوسته ی ترتیبی

فهرست مطالب

ب	مقدمه	۱
۱	تعاریف و قضایای مقدماتی	۱
۲	تعاریف	۱.۱
۱۸	قضایا	۲.۱
۲۶	مشبکه های باناخ	۲
۲۷	معرفی مشبکه های باناخ	۱.۲
۳۱	انواعی از مشبکه های باناخ	۲.۲
۴۳	عملگر	۳
۴۴	معرفی عملگر همراه با مقدمات	۱.۳
۵۱	انواع خاصی از عملگرها	۲.۳
۶۸	مقایسه ی کلاس عملگرها	۳.۳
۷۲	بررسی مسئله ی دوگان برای کلاس عملگرهای b - به طور ضعیف فشرده	۴
۷۳	معرفی عملگر الحاقی برای عملگرهای پیوسته	۱.۴
۷۴	بررسی مسئله ی دوگان برای کلاس عملگرهای b - به طور ضعیف فشرده	۲.۴
۸۳	مراجع	
۸۵	واژه نامه فارسی به انگلیسی	

مقدمه

برای اولین بار عملگرهای فشرده در (هیلبرت، ۱۹۰۶^۱) بیان شد و بعد از آن ریس^۲ در سال (۱۹۱۸) خواص عملگرهای فشرده را بررسی کرد. از آنجا که عملگرهای فشرده دارای خاصیت های جالبی هستند، این سوال پیش آمد که آیا این خاصیت ها در توپولوژی ضعیف نیز برقرار هستند؟ بنابراین (کاکوتانی، ۱۹۳۸^۳) و (یسیدا، ۱۹۳۸^۴) عملگرهای به طور ضعیف فشرده را معرفی کردند و به مطالعه ی خواص این عملگرها پرداختند. برای اولین بار (آلپای و همکاران، ۲۰۰۳^۵) مجموعه های کران دار b - مرتب و عملگرهای b - به طور ضعیف فشرده را معرفی کردند. کلاس عملگرهای M - به طور ضعیف فشرده و عملگرهای به طور ضعیف فشرده ی ترتیبی نیز به ترتیب برای اولین بار در (میر - نیبرگ، ۱۹۷۴^۶) و (دادس، ۱۹۷۵^۷) معرفی شده است.

این پایان نامه، برگرفته از مرجع (اکزوز و همکاران، ۲۰۰۹^۸) بوده و در تدوین و نگارش این مجموعه، از مراجع (آلیپرانیتز، ۱۹۸۵^۹) و (آلپای و همکاران، ۲۰۰۳) بیشترین استفاده به عمل آمده است.

^۱Hilbert, 1906

^۲Riesz

^۳Kakutani, 1938

^۴Yosida, 1938

^۵Alpay et al, 2003

^۶Meyer-Nieberg, 1974

^۷Dodds, 1975

^۸Aqzzouz et al, 2009

^۹Aliprantis, 1985

این پایان نامه شامل چهار فصل است که در فصل اول، برخی تعاریف و قضایای مقدماتی آورده شده اند. در بخش اول فصل دوم، شبکه ی باناخ (چون دامنه ی عملگرهای b - به طور ضعیف فشرده، شبکه ی باناخ می باشد). همراه بامثال ها و خواصی معرفی شده است. در بخش دوم فصل دوم، انواعی از شبکه های باناخ آورده شده اند. در فصل سوم، واژه ی عملگر و انواع خاصی از عملگرها از جمله عملگر b - به طور ضعیف فشرده معرفی و به بررسی خواص آن ها پرداخته شده است. برای مثال، کلاس عملگرهای b - به طور ضعیف فشرده در خاصیت تسلطی صدق می کند. یعنی اگر E و F دو شبکه ی باناخ و S و T دو عملگر پیوسته از E به توی F باشند که $0 \leq S \leq T$ و T عملگری b - به طور ضعیف فشرده باشد، آنگاه S نیز b - به طور ضعیف فشرده خواهد بود (نتیجه ۱۲.۲.۳). در بخش سوم فصل سوم، عملگرهای معرفی شده در بخش دوم، با هم مقایسه شده اند. کلاس عملگرهای b - به طور ضعیف فشرده در خاصیت دوگان صدق نمی کند. یعنی عملگر b - به طور ضعیف فشرده ای از شبکه ی باناخ E به توی شبکه ی باناخ F وجود دارد که الحاقی آن b - به طور ضعیف فشرده نیست. به طور معکوس، عملگری پیوسته بین دو شبکه ی باناخ وجود دارد که b - به طور ضعیف فشرده نیست در حالی که الحاقی آن b - به طور ضعیف فشرده است. به عنوان مثال عملگر همانی $I : l^1 \rightarrow l^1$ عملگری b - به طور ضعیف فشرده است در حالی که عملگر الحاقی آن b - به طور ضعیف فشرده نیست. به طور معکوس، عملگر همانی $(c_0)' \rightarrow (c_0)'$ ، $I : (c_0)' \rightarrow (c_0)'$ ، b - به طور ضعیف فشرده است. اما عملگر $I : c_0 \rightarrow c_0$ ، b - به طور ضعیف فشرده نیست (مثال های فوق، بنا به قضیه ۱۴.۲.۳ برقرار می باشند). در فصل چهارم در قضیه ۱۰.۲.۴، بررسی کرده ایم که اگر عملگر پیوسته ی T بین دو شبکه ی باناخ، عملگری b - به طور ضعیف فشرده باشد، آنگاه T' ، b - به طور ضعیف فشرده است اگر و تنها اگر یکی از E' یا F' ، KB - فضا باشند. توجه داشته باشید که چون دوگان هر شبکه ی باناخ دارای خاصیت (b) است،

قضیه ۱.۲.۴ برای عملگرهای به طور ضعیف فشرده ی ترتیبی نیز برقرار است (نتیجه ۴.۲.۴). در قضیه ۷.۲.۴، گفته ایم که عملگر پیوسته ی T بین دو مشبکه ی باناخ E و F زمانی که T', b - به طور ضعیف فشرده است، b - به طور ضعیف فشرده خواهد بود اگر و تنها اگر یکی از E یا F ، KB - فضا باشند.

فصل ۱

تعاریف و قضایای مقدماتی

در این فصل، برخی تعاریف و قضایای مقدماتی را که در روند کار به کمک ما خواهند آمد، آورده شده اند. این فصل متشکل از دو بخش است که اولی تعاریف و بعدی قضایا می باشد.

۱.۱ تعاریف

تعریف ۱.۱.۱. مجموعه E از بردارها را همراه با عمل جمع و ضرب اسکالر که در ده اصل موضوعی زیر صدق می کند، یک فضای برداری^۱ می نامیم.

$$(۱) \text{ هرگاه } x, y \in E, \text{ آنگاه } x + y \in E$$

$$(۲) \text{ هرگاه } x, y, z \in E, \text{ آنگاه } (x + y) + z = x + (y + z)$$

$$(۳) \text{ برداری مانند } 0 \in E \text{ موجود است، به طوری که به ازای هر } x \text{ متعلق به } E \text{ داریم، } x + 0 = x + 0 = x$$

$$(۴) \text{ اگر } x \in E, \text{ آنگاه برداری مانند } -x \text{ متعلق به } E \text{ موجود است، به طوری که}$$

$$(-x) + x = x + (-x) = 0$$

$$(۵) \text{ هرگاه } x, y \in E, \text{ آنگاه } x + y = y + x$$

$$(۶) \text{ هرگاه } x \text{ متعلق به } E \text{ و } \alpha \text{ اسکالر باشد، آنگاه } \alpha x \in E$$

$$(۷) \text{ هرگاه } x, y \in E \text{ و } \alpha \text{ اسکالر باشد، آنگاه } \alpha(x + y) = \alpha x + \alpha y$$

$$(۸) \text{ هرگاه } x \in E \text{ و } \alpha, \beta \text{ اسکالر باشند، آنگاه } (\alpha + \beta)x = \alpha x + \beta x$$

$$(۹) \text{ هرگاه } x \in E \text{ و } \alpha, \beta \text{ اسکالر باشند، آنگاه } \alpha(\beta x) = \alpha\beta x$$

$$(۱۰) \text{ به ازای هر } x \text{ متعلق به } E \text{ داریم } 1x = x$$

توجه کنید که اگر اسکالرها حقیقی باشند، E را فضای برداری حقیقی و در صورت مختلط بودن اسکالرها E را فضای برداری مختلط می نامیم.

^۱Vector space

تعریف ۲.۱.۱. فرض کنید X یک فضای برداری باشد. $C \subseteq X$ را محدب^۱ گوئیم، هرگاه برای هر $0 \leq t \leq 1$ داشته باشیم

$$tC + (1-t)C \subseteq C. \quad (1.1)$$

تعریف ۳.۱.۱. فرض کنید X یک مجموعه ی ناتهی باشد. گردایه ی τ از زیرمجموعه های X را یک

توپولوژی^۲ بر X گوئیم، هرگاه τ در خواص زیر صدق کند.

$$(1) X, \emptyset \in \tau;$$

$$(2) \text{هرگاه } U, V \in \tau, \text{ آنگاه } U \cap V \in \tau;$$

$$(3) \text{هرگاه } \{V_i : i \in I\} \text{ خانواده ای از اعضای } \tau \text{ باشد، آنگاه } \bigcup_{i \in I} V_i \in \tau.$$

هرگاه τ یک توپولوژی بر مجموعه ی X باشد، جفت (X, τ) یک فضای توپولوژیک^۳ نامیده می شود.

تعریف ۴.۱.۱. فرض کنید X یک مجموعه و $\tau \subseteq P(X)$ یک توپولوژی روی X باشد. $B \subseteq \tau$ را یک پایه^۴ برای توپولوژی τ می گوئیم، هرگاه هر عضو τ (یعنی هر مجموعه ی باز) اجتماعی از اعضای B باشد.

تعریف ۵.۱.۱. فرض کنید τ یک توپولوژی بر فضای برداری X باشد به طوری که

$$(1) \text{هر زیر مجموعه ی تک عضوی از } X, \text{ یک مجموعه ی بسته باشد؛}$$

$$(2) \text{دو تابع زیر پیوسته باشند.}$$

$$X \times X \rightarrow X, \quad \mathbb{R} \times X \rightarrow X \quad (2.1)$$

$$(x, y) \mapsto x + y \quad (\alpha, x) \mapsto \alpha x \quad (3.1)$$

^۱Convex

^۲Topology

^۳Topological space

^۴Basic

در این شرایط گوییم، τ یک توپولوژی برداری^۱ بر فضای برداری X است و X یک فضای برداری توپولوژیک^۲ نامیده می شود.

توپولوژی τ روی فضای برداری حقیقی X را توپولوژی خطی^۳ گوییم، هرگاه شرط (۲) برقرار باشد.

تعریف ۶.۱.۱. توپولوژی خطی τ روی فضای برداری X ، به طور موضعی محدب^۴ نامیده می شود، هرگاه τ پایه ای داشته باشد که همه ی اعضایش محدب باشند. در این صورت جفت (X, τ) را فضای به طور موضعی محدب می نامیم.

تعریف ۷.۱.۱. فرض کنید X یک فضای برداری باشد. تابع حقیقی $\| \cdot \| : X \rightarrow [0, \infty)$ را که در سه خاصیت زیر صدق می کند، یک نرم^۵ می نامیم.

$$(۱) \text{ به ازای هر } x \text{ متعلق به } X, \|x\| \geq 0 \text{ و } \|x\| = 0 \text{ اگر و فقط اگر } x = 0;$$

$$(۲) \text{ به ازای هر } x \in X \text{ و اسکالر } \alpha, \|\alpha x\| = |\alpha| \|x\|;$$

$$(۳) \text{ به ازای هر } x, y \in X, \|x + y\| \leq \|x\| + \|y\|.$$

فضای برداری X را به همراه $\| \cdot \|$ یک فضای برداری نرم دار^۶ یا فضای نرم دار می نامیم. اگر X همراه با $\| \cdot \|$ تام باشد، X را یک فضای باناخ^۷ می گوییم.

تعریف ۸.۱.۱. اگر X یک فضای برداری باشد و نگاشت $P : X \rightarrow [0, \infty)$ در خاصیت ۲ و ۳ تعریف بالا صدق کند، آنگاه P را یک نیم نرم^۸ می نامیم.

تعریف ۹.۱.۱. گوییم زیر مجموعه ی A از یک فضای برداری نرم دار X ، کران دار در نرم^۹ است، هرگاه

^۱ Vector topology

^۲ Topological vector space

^۳ Linear topology

^۴ Locally convex

^۵ Norm

^۶ Normed vector space

^۷ Banach space

^۸ Seminorm

^۹ Norm bounded

$M > 0$ ی موجود باشد به طوری که برای هر $x \in A$

$$\|x\| \leq M. \quad (4.1)$$

تعریف ۱.۱۰.۱.۱. گوئیم دنباله ی $\{x_n\}$ در فضای نرم دار X به x همگراست^۱، هرگاه

$$\lim_n \|x_n - x\| = 0. \quad (5.1)$$

تعریف ۱.۱۱.۱.۱. دوگان جبری^۲ X^* از فضای برداری X ، فضای برداری شامل تمام نگاشت های روی X است.

X^* با اعمال جمع و ضرب اسکالر معمولی یک فضای برداری بوده و X^{**} که دوگان جبری X^* می باشد، مشابه بالا تعریف می شود.

نگاشت $\varphi : X \rightarrow X^{**}$ با ضابطه ی $\langle x^*, \varphi(x) \rangle = \langle x, x^* \rangle$ که در آن $x^* \in X^*$ و $\langle x, x^* \rangle = x^*(x)$ را یک نشاننده ی طبیعی^۳ می نامیم. می توان نشان داد که φ نگاشت خطی و حافظ نرم است و به راحتی می توان X را با $\varphi(X)$ یکی گرفت.

در صورتی که φ پوشا باشد، X را فضای انعکاسی^۴ گوئیم.

تعریف ۱.۱۲.۱.۱. اگر τ توپولوژی خطی روی X باشد، آنگاه دوگان توپولوژیکی^۵ X' از (X, τ) ، زیرفضای برداری از X^* است که شامل تمام نگاشت های خطی و τ - پیوسته روی X است. به عبارت بهتر:

$$X' = \{f : X \rightarrow \mathbb{R} : f \text{ خطی و } \tau \text{ پیوسته است}\}. \quad (6.1)$$

حال اگر X یک فضای نرم دار باشد، X' بنا به قضیه ۴.۳ از (رودین، ۱۹۹۱^۶) به ازای هر $f \in X'$

^۱Convergent
^۲Dual algebra
^۳Natural embedding
^۴Reflexive space
^۵Dual topological
^۶Rudin, 1991

با نرم زیر تبدیل به فضای باناخ خواهد شد

$$\|f\| = \sup_{x \in B_X} \|f(x)\| \quad (۷.۱)$$

که در آن B_X گوی واحد بسته ی X است.

تعریف ۱۳.۱.۱. فضای برداری حقیقی E را همراه با رابطه ی ترتیبی ^۱ \leq (انعکاسی ^۲، پاد متقارن

^۳ و تعدی ^۴) یک فضای برداری مرتب ^۵ گوئیم، هرگاه در خواص زیر صدق کند.

(۱) برای هر x, y, z متعلق به E هرگاه $x \leq y$ ، آنگاه $x + z \leq y + z$ ؛

(۲) برای هر x, y متعلق به E و اسکالر $\alpha \geq 0$ ، هرگاه $x \leq y$ ، آنگاه $\alpha x \leq \alpha y$.

نماد جایگزین $x \leq y$ ، $y \geq x$ می باشد.

تعریف ۱۴.۱.۱. عضو x از فضای برداری مرتب E را مثبت ^۶ گوئیم، هرگاه $x \geq 0$. مجموعه ی

تمام عضوهای مثبت E را با نماد E^+ نشان می دهیم. یعنی:

$$E^+ = \{x \in E : x \geq 0\}. \quad (۸.۱)$$

تعریف ۱۵.۱.۱. فضای برداری مرتب E را که برای هر $x, y \in E$ ، $\sup\{x, y\}$ در E وجود داشته

باشد، یک شبکه ی برداری ^۷ (فضای ریس ^۸) می نامیم.

نمادهای جدید را به شرح زیر معرفی می کنیم.

$$x \vee y := \sup\{x, y\}, \quad (۹.۱)$$

$$x \wedge y := \inf\{x, y\}. \quad (۱۰.۱)$$

^۱Order relation

^۲Reflexive

^۳Antisymmetric

^۴Transitive

^۵Ordered vector space

^۶Positive

^۷Vector lattice

^۸Riesz space

یاد آور می شویم که دو عنصر $x, y \in E$ دارای سوپریمم k در E اند، هرگاه $k \geq x$ و $k \geq y$ ، و اگر z یک کران بالایی $\{x, y\}$ باشد، آنگاه $z \geq k$ برقرار باشد.

مثال ۱.۱.۱. فضای $c_0 = \{f : \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{R} : \lim_n |f(n)| = 0\}$ با توجه به آنچه که در پایین می آید، یک شبکه ی برداری می باشد.

برای هر $f, g \in c_0$ رابطه ی ترتیبی را روی c_0 به شرح زیر تعریف می کنیم.

$$f \leq g \Leftrightarrow f(n) \leq g(n), \quad (n \in \mathbb{N}) \quad (11.1)$$

حال برای هر $n \in \mathbb{N}$ و برای هر $f, g, h \in c_0$ رابطه ی زیر را خواهیم داشت:

$$f \leq g \Rightarrow f(n) \leq g(n) \Rightarrow f(n) + h(n) \leq g(n) + h(n) \Rightarrow f + h \leq g + h. \quad (12.1)$$

همچنین برای هر اسکالر $\alpha \geq 0$ و هر $f, g \in c_0$ و هر $n \in \mathbb{N}$ رابطه ی زیر نیز برقرار خواهد بود.

$$f \leq g \Rightarrow f(n) \leq g(n) \Rightarrow \alpha f(n) \leq \alpha g(n) \Rightarrow \alpha f \leq \alpha g. \quad (13.1)$$

در نتیجه c_0 با توجه به قسمت های (۱۲.۱) و (۱۳.۱) همراه با رابطه ی ترتیبی (۱۱.۱) یک فضای برداری مرتب است.

در ادامه اگر برای هر $h, f, g \in c_0$ را سوپریمم f, g بگیریم، برای هر $n \in \mathbb{N}$ رابطه ی زیر را خواهیم داشت.

$$|h(n)| = |(f \vee g)(n)| = \sup \{f(n), g(n)\} \leq \sup \{|f(n)|, |g(n)|\}. \quad (14.1)$$

در نتیجه با توجه به قسمت (۱۴.۱)،

$$\lim_n |h(n)| = 0 \Rightarrow h \in c_0. \quad (15.1)$$

بنابراین c_0 یک شبکه ی برداری می باشد.

مثال ۲.۱.۱. فضای $l^\infty = \{f : \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{R} : \sup_n |f(n)| < \infty\}$ یک شبکه ی برداری می باشد. فضای l^∞ با همان رابطه ی ترتیبی تعریف شده روی فضای c یک فضای برداری مرتب می باشد. حال دو عنصر دلخواه f, g را از l^∞ برداشته و سوپریم آن ها را با h نشان می دهیم. برای هر $n \in \mathbb{N}$ رابطه ی زیر برقرار خواهد بود.

$$|h(n)| = |f \vee g(n)| = \sup \{f(n), g(n)\} \leq \sup \{|f(n)|, |g(n)|\} < \infty. \quad (16.1)$$

در نتیجه با توجه به (۱۶.۱)،

$$\sup |h(n)| < \infty \Rightarrow h \in l^\infty. \quad (17.1)$$

بنابراین l^∞ یک شبکه ی برداری است.

مثال ۳.۱.۱. فضای $l^1 = \{f : \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{R} : \sum_{n=1}^{\infty} |f(n)| < \infty\}$ یک شبکه ی برداری می باشد. l^1 با همان رابطه ی ترتیبی تعریف شده روی c یک فضای برداری مرتب است. حال اگر f, g عناصری از l^1 باشند، می دانیم که $(f \vee g)(n)$ یا برابر با $f(n)$ یا $g(n)$ است. در نتیجه

$$\sum_{n=1}^{\infty} |(f \vee g)(n)| < \infty \Rightarrow f \vee g \in l^1. \quad (18.1)$$

تعریف ۱۶.۱.۱. برای هر عنصر x از شبکه ی برداری E ، عناصر زیر را تعریف می کنیم.

$$x^+ := x \vee 0, \quad x^- := (-x) \vee 0, \quad |x| := x \vee (-x) \quad (19.1)$$

عنصر x^+ قسمت مثبت^۱، عنصر x^- قسمت منفی^۲ و $|x|$ قدر مطلق^۳ x نام دارد.

تعریف ۱۷.۱.۱. زیر فضای F از شبکه ی برداری E را زیر شبکه^۴ F گوئیم، هرگاه برای هر دو عضو a و b از F ، $a \vee b$ متعلق به F باشد.

^۱Positive part

^۲Negative part

^۳Absolute

^۴Sublattice